

3. ULUSLARARASI ISTANBUL BİENAL BASIN BÜLTENİ

1987 yılından bu yana İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı (İKSV) tarafından düzenlenen ve 1991 yılında yapılması gereken 3. Uluslararası İstanbul Bienali, Körfez krizi nedeniyle Vakfın ve Türkiye'nin içinde bulunduğu zor koşullar ve Bienal'e uygun bir mekan bulunamaması gibi nedenlerle 1992 yılına ertelenmişti.

Bu arada önemli gelişmeler olmuş ve uzun zamandır sürdürülen girişimler sonuçlandırılarak Haliç kıyısındaki Feshane binasının, Çağdaş Sanat Müzesi'ne dönüştürülerek 3. İstanbul Bienali ile açılışı kesinleştirilmiştir.

Böylece, 3. Uluslararası İstanbul Bienali, 16 Ekim - 30 Kasım 1992 tarihleri arasında, restorasyon geçirerek yenilenen tarihi Feshane binasında gerçekleştirilecektir.

İstanbul Bienali'nin amaçları, öncelikle ülkemizdeki çağdaş sanatı Türkiye izleyicisine ve uluslararası sanat ortamına tanıtmak, uluslararası sanat ortamının önemli sanatçılarını, sanat akımlarını, güncel sanat yapıtlarını izleyiciye göstermek, uluslararası ilişkileri güçlendirmek, Çağdaş Sanat Müzesi'ne ancak kavuşacak olan ülkemizde bir kitle eğitimi ve sanat birikimi işlevini üstlenmek ve en önemlisi, Türkiye için bir tanıtım ve saygınlık kaynağı oluşturmaktır.

1987 VE 1989 ISTANBUL BİENALLERİ

Günümüzde siyasal ve ekonomik alanda elde edilen başarılar, sanat ve kültür alanındaki gelişmelerle tamamlandığı takdirde bir ülkenin uluslararası ortamda saygınlığa kavuşacağı artık yadsınamaz bir gerçek.

İşte bu durumun bilincinde olarak yıllardır sanatseverlere hizmet veren İKSV, İstanbul Festivali'nin de sağladığı alt yapıya dayanarak yeni bir atılım gereği duymuş ve ülkenin belki de en ihmal edilen sanat dalı olan plastik sanatlar konusunda bir etkinlik yaratmaya girişmiştir.

1987 yılında gerçekleştirilen ilk Bienal ile başlatılan 1989 yılında 2. Bienal ile sürdürülen ve 3. Bienal ile artık geleneksel bir yapı kazanacak olan bu atılımın, yakın bir gelecekte Türkiye'nin önemli bir tanıtım ve saygınlık etkinliği olması inancı en büyük itici güç olmuştur.

Ana teması "Geleneksel Yapılarda ve Geleneksel Çevrede Çağdaş Sanat" olan 1. ve 2. Bienal'in; tarihi, siyasi ve coğrafi konumu ile dünyanın en büyük kentleri arasında yer alan İstanbul'un kültür birikimi ve ortamının üst düzeyde bir gösterisi ve kentin tarihini, çevresel ve güncel özgünlüğünü vurgulayan bir sanat etkinliği olması amaçlanmıştır.

1. Bienal'de; Geleneksel Yapılarda Çağdaş Sanat Sergileri Aya İrini ve Ayasofya Hamamı'nda, Ulusal Sergiler (Heykel, Seramik, Resim, Özgün Baskı) ve Galeri sergileri Askeri Müze'de, 1980'li Yıllarda Fransız Sanatı ve İstanbul Koleksiyonlarında Çağdaş Türk Resmi İstanbul Resim ve Heykel Müzesi gibi mekanlarda yer almış ve bu sergilerle uluslararası ve ulusal sanatçılardan geniş bir kesitin en seçkin örnekleriyle temsil edilmesine özen gösterilmiştir.

2. Bienal'de; Resim ve Heykel Müzesi'nde Alman Sergisi ve Genç Avusturyalı Öncü Sanatçılar Sergisi, Hareket Köşkü'nde Avusturya Sergisi ve Mehmet Gün Sergisi,

Aya İrini'de Geleneksel Yapılarda Çağdaş Sanat Sergisi, Basın Müzesi'nde Gürcistan Sergisi, Süleymaniye Kültür Merkezi'nde Geleneksel Yapılarda Çağdaş Sanat Sergisi, Askeri Müze'de İtalya, İspanya, Türkiye, AKM'de Marco Del Re ve Rudy Pijpers Sergisi, Yıldız Üniversitesi'nde Evgenia Demnievska Sergisi ve Yunanistan Sergisi yer almıştır. Galeriler ise kendi mekanlarında oluşturdukları sergiler ile Bienal'de yer almışlardır.

BİENAL'İN TEMASI

1980'ler önceden tahmin edilemeyecek boyutlarda bir krize şahit oldu. Avrupa'da 1989'da gelişen dönüşümler bir anlamda bu büyük değişimin olgunlaşmasını gösterdi. Yazar Thomas McEville'nin dediği gibi: "Batı kültürü 1990'lara girerken, henüz çok yeni de olsa, yeni bir tarih tanımı arıyor. Bu tarih tanımı, hiyerarşik olmayacak, merkez ve periferi fikirleri doğrultusunda düşünmeyecek. Modernizmin özünde yatan çizgisel Avrupa merkezci modeli ortadan kaldırarak onu dünyasal bir uygarlıkla değiştirecek."

Bu çerçeve içinde 3. Uluslararası İstanbul Bienali'nin kapsayıcı teması kültürel farklılıktır.

"Kültürel Farklılık"tan anlaşılan, coğrafi, etnik ve cinsel kökenler, cinsel seçim ve benzer kriterlerin ayrışıklığı olduğu kadar, belli bir sanat eserinin üretebildiği farklılıklardır. Bir diğer deyişle, kültürel farklılaşmanın iyiden iyiye ortaya çıkartılması bu serginin tek ilgi alanı değildir. Hepimiz aynı dünyadayız ama onunla yaşama biçimlerimiz farklı. Bu anlamda, kültürel farklılık hemen anlaşılmayan, ya da dile dökülemeyen bir "ekstra, bir diğer öge" olarak da düşünülebilir.

İstanbul, günümüze dek gelen tarihi örgüsüyle, farklı kültür ve yapılanmalara her zaman ev sahipliği etmiştir. Coğrafi konumuyla da, doğu ile batı, kuzey ile güney arasında bir "ara", bir "eşik" olma konumundadır. Orhan Pamuk'un romanı Kara Kitap'ın bir bölümünde görüldüğü gibi, Boğaziçi tüm bu tarihleri içen ve içeren, yok eden, ancak kapsayan derin bir tüneldir. Dolayısıyla İstanbul, kültürel farklılığın, belki her kentten önce gelen ev sahibidir.

Bu kez Bienal'e katılacak sanatçıların kültürel farklılığı irdelemelerinin yanısıra, günümüzün nabzını tutmaları ve mümkün olduğu kadar genç olmaları ve gelecek vaat etmeleri ön plana çıkartıldı.

Bienal'de sergilenecek işler resim, heykel, enstelasyon ve video sanatından oluşmaktadır.

BİENAL NEREDE OLACAK?

3. Uluslararası İstanbul Bienali 16 Ekim-30 Kasım 1992 tarihleri arasında "Büyük Şehir Belediyesi Nejat Eczacıbaşı Sanat Müzesi" adını alan eski Feshane binasında gerçekleştirilecek ve Müze'nin açılışı onuru İstanbul Bienali'nin olacaktır.

Bienal bu kez tek bir çatı altında toplanacak ve İstanbul'un diğer sergi alanları Bienal dışı değişik sergilerin yapılabilmesi için kullanıma açık kalacaktır.

Bir tekstil fabrikası olarak kurulan ve 8000 m²'lik bir alanı kapsayan bu 19. yüzyıl yapısı, bundan böyle sanat üreten bir niteliğe kavuşacaktır. Yapının restorasyon projesi, Musée d'Orsay ve Pompidou Sanat Merkezi'ndeki Modern Sanat Müzesi'nin mimarı olan Gae Aulenti tarafından gerçekleştirilmektedir. Bienal'in açılışına yurt dışından uluslararası düzeyde tanınan yazar, eleştirmen, müzeci, galerici, koleksiyoncu ve küratörler davet edilecektir.

3. ULUSLARARASI İSTANBUL BİENALİ'NE KATILAN ÜLKELER VE SANATÇILAR

1. A.B.D.

Küratör : Patricio Chavez
(Centro Cultural de la Raza, San Diego)
Sanatçılar: David Avalos & Deborah Small, Amalia Mesa-Bains,
Richard Lou & Robert Sanchez, Hulleah Tsinhajinnie

2. AVUSTURYA

Küratör : Rainer Fuchs
(Museum Moderner Kunst Stiftung Ludwig, Viyana)
Sanatçılar: Matta Wagnest, Richard Höck, Manfred Erjautz, Heimo
Zobernig

3. BELÇİKA

Küratör : Willy Van der Bussche
Sanatçı : Jan Fabre

4. BULGARİSTAN

Küratör : Luchezar Boyadjiev
Sanatçılar: Lyuben Kostov, Nedko Solakov, Georgi Rouzhev

5. FRANSA

Küratör : Guy Tosatto
(Musée d'Art Contemporain, Nimes)
Sanatçılar: Christian Boltanski, Jean Michel Othoniel, Absalon

6. HOLLANDA

Küratör : Paul Donker Duyvis
(Netherlands Fine Arts Office, Den Haag)
Sanatçılar: Seymour Likely, Willem Sanders, Sonja Oudendijk
Joseph Semah

7. İNGİLTERE

Küratör : Brett Rogers
(British Council Visual Arts Department, London)
Sanatçılar: Damien Hirst, Hannah Colins

8. İSPANYA

Küratör : María Jose Salazar
(Centro de Arte Reina Sofia, Madrid)
Sanatçılar: Dario Alvarez Basso, Darya von Berner, Juan Usle
Sergi Aguilar, Txomin Badiola, Francisco L. Quintanilla

9. İSRAİL

Küratör : Galia Bar Or
(Mishkan Le'Omanut Museum of Art, Ein Harod)
Sanatçılar: Daniel Sack, Netta Ziv, Tzvika Kantor, Atzmon Ganor,
Pinchas Cohen-Gan

10. İTALYA

Küratör : Pier Giovanni Castagnoli
Sanatçılar : Franco Guerzoni, Nunzio, Domenico Bianchi, Stefano Arienti,
Sergio Fermariello, Alberto Garutti,

11.KANADA

Küratör : Bruce Ferguson

Sanatçılar: Eleanor Bond, Colin Campbell, Shauna Dempsey, Jana Sterbak, Joanne Tod, Jin-me Yoon, Catherine Collins

12.POLONYA

Küratör : Anda Rottenberg

Sanatçılar: Mikolaj Smoczyński, Zuzanna Baranowska, Mariusz Kruk

13.ROMANYA

Küratör : Calin Dan

Sanatçılar: Grup subREAL (Calin Dan, Josif Kiraly, Dan Mihaltianu)

14.RUSYA

Küratör : Victor Misiano

(Contemporary Art Center, Moskova)

Sanatçılar: Jurii Albert; "BOLI"(Farid Bogdalov, Giorgi Litichevskii); Andrei Filippov; Dmitri Gutoff; Vladimir Kuprianov; Jurii Leiderman; "Revolutionary Carrier" (Anatoli Osmolovski, Vasili Shugalei, Nikolai Khalesin, Dimitri Pimenov; Georgi Ostritzov; Sergei Shutov & Juri Avvakumov; Konstantin Zvezdochetov; Igor Kaminnik & Vadim Fishkin & Andei Shiolokov

15.TÜRKİYE

Küratör : Vasıf Kortun

Sanatçılar: Selim Birsell, Gülsün Karamustafa, Hakan Onur, Hale Tenger, Canan Tolon

İSTANBUL BÜYÜK ŞEHİR BELEDİYESİ NEJAT ECZACIBAŞI SANAT MÜZESİ

Haliç kıyısındaki endüstri yapıları arasında yarım yüzyıldır unutulmuş olan görkemli bir yapı, kıyının yeniden düzenlenmesi sırasında gün ışığına çıktı. Osmanlı İmparatorluğu'nda feshane ve dokuma fabrikası olarak kullanılan bu yapı, teknolojik modernizasyonun ve giysi reformlarının simgelenmesi açısından önemli olduğu kadar, dünyada pek az örneği kalmış bir endüstri yapısı olarak da önem taşımaktadır. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasından sonra Sümerbank'ın bünyesi içinde kullanımı sürmüştür.

Bundan sonra yarım yüzyıl kaderine bırakılan yapı, 1989 yılında düzenlenen sergi ve gösteri dizisinin ardından moda fotoğrafları, filmler ve diğer etkinlikler için kullanılmıştır.

1990 yılında Türkiye'nin plastik sanatlara destek vermiş önde gelen iş insanları, kuruluşları, mimarları ve plastik sanatlarla ilgili kişi ve kurumları, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Prof. Dr. Nurettin Sözen'in düzenlediği toplantılarda bir araya gelerek İstanbul'da bir sanat müzesi kurulması konusunda görüş birliğine vardılar. Bu toplantılar sonucunda oluşturulan Yürütme Kurulları'nın çalışmalarıyla Feshane binasının İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin desteği ve Sümerbank'ın onayıyla sanat müzesine dönüştürülmesine karar verildi.

Müzenin yapım ve onarımını Dr. Nejat F. Eczacıbaşı üstlenmiştir. İşletilmesi ise İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı tarafından gerçekleştirilecektir.

AÇILIŞ

16.10.1992 Cuma saat 18:30 Açılış Kokteyli

BASIN TOPLANTISI

16.10.1992 Cuma saat

KONFERANSLAR

14.10.1992 Çarşamba

14:00-14:45 Rainer Fuchs

"Konuşma Olarak Sanat"

14:45-15:00 Tartışma

15:00-15:45 Gary Sangster

"GörülmeYen Sınırlar-Eşikteki Karşı Çıkış ve Denetleme" (ya da ABD'de Kimlik TerörÜ)

15:45-16:00 Tartışma

16:00-16:15 Ara

16:15-17:00 Charles Merewether

"Amerikaların Yeni Haritalanmasına Doğru"

17:00-17:15 Tartışma

15.10.1992 Perşembe

14:00-14:45 Bart de Baere

"Yerin Madde ile İlişkisi-Documenta IX'a Bir Yansıma"

14:45-15:00 Tartışma

15:00-15:45 Viktor Misiano

"Rus Sanatında Yeni Kimlik"

15:45-16:00 Tartışma

16:00-16:15 Ara

16:15-17:00 Willy Van der Bussche

"Resimde Modernizm-Flandre'da Resmin 10 Yılı"

17:00-17:15 Tartışma

17:15-18:00 Thomas McEvilley

"Tarih, Nitelik, Küresellik"

18:00-18:15 Tartışma

□